

RIGHT TO PROTEST

Deze les gaat over demonstreren. Want demonstreren is een **mensenrecht**. Amnesty vindt het heel erg belangrijk dat iedereen, dus ook kinderen, weten van het demonstratierecht. Want pas je als je iets weet, kan je het ook bewust gebruiken.

In de aflevering van het Klokhuys leer je al veel over dit recht. Bekijk de aflevering en beantwoord de onderstaande vragen.

OPDRACHT 1

In het intro vertelt presentatie Tirsa al over wat we aan demonstraties te danken hebben. Bekijk onderstaande foto's en vul aan wat Tirsa hierover zegt.

'Mede dankzij het demonstratierecht...

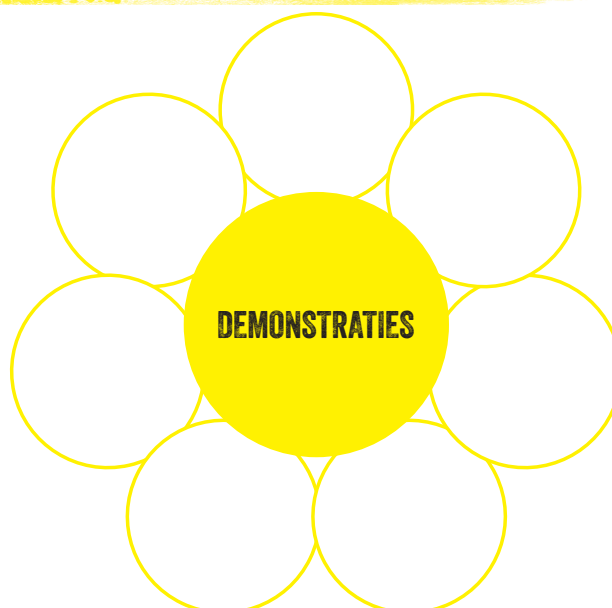
hebben en zelfs
 kiesrecht, mag je hebben we mede aan
 met wie je wilt te danken'

In de aflevering wordt de vraag gesteld:

'Wat is een demonstratie en wat zijn daarbij de regels'.
 In onderstaande opdrachten ga je daar meer over leren.

OPDRACHT 2

- Tirsa vertelt dat bij een demonstratie meerdere mensen tegelijk de straat op gaan om hun mening te laten horen. Welke voorbeelden noemt zij?
Noteer ze in het woordweb hiernaast.
- Er zijn nog veel meer redenen om te demonstreren. Overleg met een klasgenoot en noteer er nog minimaal drie in het woordweb.

OPDRACHT 3

- a. Er wordt uitgelegd dat demonstreren een mensenrecht is. In Nederland staat het ook in de grondwet. Waar zorgt dit samen voor? Maak de zin af.

Je mag

dat je het ergens

bent en daar samen voor

- b. Je hebt het recht om te demonstreren. Onder welk mensenrecht valt dit? Noteer ook het juiste artikel. Gebruik hiervoor eventueel je mensenrechtenpaspoortje. Demonstratierecht hoort bij

en dat is artikel

HOE ZIT DAT IN... ZIMBABWE?

Ook in Zimbabwe is er een wet waarin staat dat je het demonstratierecht mag uitoefenen. Maar ook daar gaat het niet altijd goed. Lees onderstaand verhaal over Cecillia, Joannah en Netsai en bespreek het samen. Waarom denken jullie dat deze vrouwen hun demonstratierecht niet konden uitoefenen?

En wat is de reden dat Amnesty actie voor hen voert?

Tijdens de coronapandemie van 2020 organiseerden Cecillia, Joannah en Netsai een vreedzaam protest tegen het beleid van de regering. Ze merkten dat door de maatregelen vooral arme mensen werden achtergesteld en zij daardoor nog armer werden. Ze vroegen de regering om voor de arme mensen te blijven zorgen. Ook tijdens de coronapandemie. Het protest was vreedzaam maar de reactie niet. Cecillia, Joannah en Netsai werden aangevallen en meegenomen naar het politiebureau. Althans...dat dachten ze. De vrouwen werden zwaar mishandeld met als gevolg dat ze moesten worden opgenomen in het ziekenhuis. En wat denk je? Er wordt nu gezegd dat ze alles verzonnen hebben! Ze laten dit niet zomaar gebeuren en strijden door. Ze spreken zich uit voor een eerlijke behandeling en gerechtigheid.

OPDRACHT 4

Wil jij je uitspreken tegen iets waar je het niet mee eens bent of ergens aandacht voor vragen? Dan kun je een protestbord maken en een actie organiseren. Op een protestbord moet een duidelijke leus staan.

- a. Welke leus die in de Klokhuisaflevering genoemd wordt vind jij het sterkst?

Leg ook uit waarom je dat vindt.

- b. 'Scholen tegen Kolen' is één van de leuzen die in de aflevering voorbijkomt. Wat geeft deze jongen voor argument bij zijn protest voor klimaatrechtvaardigheid? Gebruik de AUB-methode voor je antwoord.

A	Argument: Geef een reden waarom de jongen dit zegt	
U	Uitleg: Leg uit waarom hij dit als argument gebruikt	
B	Bijvoorbeeld: Geeft hij nog een voorbeeld?	

OPDRACHT 5

- a. In de aflevering mist een leerling een deel van zijn schooldag omdat hij ging demonsteren. De meester is het er niet mee eens en zegt 'je kan niet zomaar schoolochtenden inruilen om mee te lopen met een stel relschoppers of gekkies'. Wat vind jij van deze uitspraak?

- b. Amnesty zegt, net als Rascal Pascal, dat je vreedzame demonstranten niet moet uitmaken voor relschoppers of gekkies. Waarom is dat? Gebruik in je antwoord het woord 'mensenrecht'.

- c. Rascal Pascal's vader schrikt van de reactie van de meester en vraagt 'gaat u knagen aan zijn demonstratierecht?' Wat bedoelt de vader hiermee?

- d. Er worden twee landen genoemd waar er wordt 'geknaagd' aan het demonstratierecht. Welke landen worden er genoemd? En wat weet je al van deze landen?

OPDRACHT 6

Toch heeft de meester een punt. Want naast rechten zijn er ook plichten. Zoals de leerplicht. De meester stelt dat de leerplicht belangrijker is.

- a. Welke reden geeft hij hiervoor?

- b. Wat maakt dat Rascal Pascal en de meester het uiteindelijk met elkaar eens zijn?

Uiteindelijk wordt er samen gedemonstreerd voor beter onderwijs. Maar ook als je ergens anders tegen of voor wilt demonstreren dan mag dat. Moet dat tijdens schooltijd gebeuren? Overleg dan eerst even met de directeur van de school. Wil je hier meer over weten? Lees dan verder op de volgende pagina.

EN HOE ZIT DAT IN... ZWEDEN?

Je kan niet zomaar zeggen of demonstratierecht belangrijker is dan leerplicht. Want ook onderwijs is een mensenrecht. Door de acties van Greta Thunberg weten we hoe we het moeten aanpakken als we willen demonstreren tijdens schooltijd. Greta spreekt zich al sinds 2018 uit voor betere wetten en regels voor het klimaat. Zij bedacht dan ook de 'klimaatstaking'. Elke vrijdag demonstreerde Greta voor het klimaat. En ze was niet de enige... Op het hoogtepunt in 2019 deden er wel 7,5 miljoen mensen mee aan de klimaat-

stakingen. Een staking betekent dat je niet naar je werk of naar school gaat omdat je gaat protesteren. Ook veel scholen in Nederland deden mee aan deze stakingen. Op veel scholen werd er zelfs samen een actie bedacht. Want zeg nou zelf, ook van actievoeren leer je toch veel!

Bespreek nu klassikaal wat je vindt van de klimaatstakingen.

Als je argumenten aan het bedenken bent, gebruik dan de AUB-methode uit vraag 4b.

↓ Greta Thunberg tijdens een klimaatprotest in Stockholm.

© Christine Olsson/TIT

← Tirsia van het Klokhuis spreekt met Dagmar Oudshoorn

OPDRACHT 7

Tirsia spreekt met Dagmar Oudshoorn, de directeur van Amnesty.

- a. Dagmar zegt dat je met demonstreren kan laten weten wat je voelt en wat je denkt. Ook zegt ze dat je samen je stem kan versterken. Wat voor verschil maakt dat?

- b. Kijk nog eens bij je antwoord van vraag a. Welke voorbeelden noemt Dagmar hierbij? Omcirkel de juiste antwoorden op de post-its onderaan deze vraag.

- c. Op de post-its onder deze opdracht staan verschillende demonstraties uit het verleden. Sommige van deze protesten zijn niet in Nederland ontstaan maar werden hier wel heel groot. Waarom denk je dat er in Nederland toch gedemonstreerd wordt tegen iets wat hier niet plaatsvindt?

- d. Kijk nog eens naar de demonstraties op de post-its. Veel van deze demonstraties zijn vaker in de geschiedenis voorgekomen. Kan je een reden bedenken waarom er meerdere keren ergens voor gedemonstreerd wordt? Zo ja, welke is dat dan?

- e. Zijn er demonstraties op de post-its die je kent? Kies er één uit en vertel waar je ze van kent.

Protesteren in Groningen

Een zwaar beschadigde boerderij in het Groningse dorp Winsum. © Kees van de Veen

'Rampzalig' wordt er gezegd. Zowel de regering als bedrijven hebben niet aan hun plicht voldaan. Dat staat er in het onderzoeksrapport naar de Groningse

gaswinning. Nederland moet Groningen helpen om de puinhoop op te ruimen. Niet alleen met tijd, maar ook met geld.

Maar waarom kon het zo lang misgaan in Groningen?

De winning van aardgas was zo winstgevend voor bedrijven en de regering dat er niet gekeken is naar andere risico's. Bijvoorbeeld voor de leefomgeving en gezondheid van de bewoners van Groningen. Het begint alleen al met schade aan de huizen van de mensen. Maar ook het wachten op gerechtigheid is zwaar voor de Groningers. Dit duurt vaak jarenlang, wat ook jarenlange onzekerheid geeft. De resultaten van het onderzoek zijn duidelijk. De mensen uit Groningen moeten op alle vlakken geholpen worden. En liever gisteren dan vandaag.

OPDRACHT 8 Lees bovenstaand krantenartikel

Dagmar vertelt over de problemen in Groningen.

Wat hebben demonstraties betekend voor de mensen in Groningen?

- a. In het nieuwsbericht over Groningen zijn meer mensenrechtenschendingen te lezen. Welke rechten kom je tegen in dit artikel. Gebruik het mensenrechtenpaspoortje en noteer de artikelen hieronder.

- b. Uit dit verhaal blijkt dat het in Nederland ook niet altijd goed geregeld is met de mensenrechten. Ook Dagmar noemt dit. Zowel de burgers als de overheid kennen de regels van het demonstratierecht niet altijd. Luister goed naar Dagmar en kruis de juiste antwoorden aan.

	Ja	Nee
Heb je een vergunning nodig om te demonstreren?		
Moet je demonstratierecht worden beschermd?		
Moet een demonstratie worden <i>gefaciliteerd</i> *?		
Mag een demonstratie zomaar worden verboden?		
Mag een demonstratie verboden worden als er vrees is voor de <i>volksgezondheid</i> * of wanordelijkheden, bijvoorbeeld rellen?		

*Faciliteren betekent dat je iets mogelijk maakt. In dit geval kan dat zijn door een zichtbare plek aan te wijzen voor de demonstratie en ervoor te zorgen dat politie of beveiliging ervoor zorgt dat de demonstratie veilig verloopt.

*Vrees voor de volksgezondheid betekent dat er een grote kans bestaat er veel mensen tegelijkertijd ziek worden tijdens de demonstratie. Bijvoorbeeld tijdens een pandemie of omdat de demonstratie in een onveilig gebied wordt georganiseerd. Bij wanordelijkheden is er sprake van gevechten en dingen vernielen.

OPDRACHT 9 Een protest organiseren

- a. Als je een protest wilt organiseren moet je een aantal stappen ondernemen.
Lees de onderstaande stappen en zet ze in de juiste volgorde.

1. Contact met de gemeente
2. Melden dat de demonstratie doorgaat
3. Taakverdeling maken
4. Overleg met de gemeente over bescherming van de demonstratie
5. Uitvoering van de demonstratie

- b. Dagmar zegt dat de gemeente nog weleens onredelijke eisen stelt.
Noem een voorbeeld dat Dagmar noemt.

- c. Ook de burgemeester van Roermond heeft twee eisen voor de demonstratie.
Lees ze hieronder en schrijf erachter waarom dit geen onredelijke eisen zijn.

- De burgemeester wil dat de demonstratie verplaatst wordt naar een ander plein.
Dit is geen onredelijke eis omdat

Het andere plein is een goed alternatief omdat

- De burgemeester wil dat de krijttekening na een regenbui weggespoeld kan worden.
Dit is geen onredelijke eis omdat

OPDRACHT 10 'No pom, no peace' – De tegendemonstratie

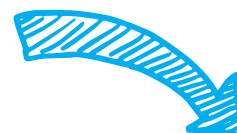
Als je ergens voor of tegen mag demonstreren mogen andere mensen ook demonstreren tegen jouw demonstratie. Dat noem je een 'tegendemonstratie'.

- a. In onderstaande lijst zie je een aantal voor- en tegendemonstraties. We beginnen met het voorbeeld uit de aflevering. Maak de eerste regel af met de juiste leuzen.
- b. Ook Tirsä organiseert een tegendemonstratie. Maak ook de tweede regel af met de juiste leuzen.

DEMONSTRATIE			TEGENDEMONSTRATIE	
	Leus	Waarom?	Leus	Waarom?
1		Omdat een feest zonder pom niet kan, het is traditie.		Omdat ze wil dat er gezonder gegeten wordt.
2		Ze maken zich zorgen over klimaatverandering.		Ze houdt van zonnig en warm weer.

Bovenstaande voorbeelden zijn natuurlijk een beetje met een knipoog.
Want behalve de klimaatdemonstraties hebben de andere demonstraties niet echt plaatsgevonden.
Maar op deze manier heb je wel gezien dat je dus altijd een voor- en tegendemonstratie kan organiseren. Of....ligt dat toch een beetje anders?

Zie volgende pagina!

In Cuba is het niet zo makkelijk om te demonstreren. Toen Luis met andere kunstenaars wilde demonstreren werd hij vastgezet. Hoe kan het gebeuren dat Luis zomaar 5 jaar cel krijgt voor het meedoen aan een demonstratie? En wat doet Amnesty voor mensen zoals Luis? Bespreek het in de klas.

- c. In onderstaand schema zie je een voorbeeld van een demonstratie die daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. De demonstratie ging over de uitstoot van stikstof. De regering wil dat er minder stikstof wordt uitgestoten omdat dit bijdraagt aan klimaatverandering. Omdat de boeren veel stikstof uitstoten kregen zij te maken met strenge regels. En dus... gingen ze protesteren. Vul de witte vlakken in.

DEMONSTRATIE				TEGENDEMONSTRATIE		
	Leus	Wie?	Waarom?	Leus	Wie?	Waarom?
1	Gebruik je verstand, zet de boeren niet aan de kant		Omdat ze het niet eens zijn met de nieuwe regels over de uitstoot van stikstof	Er is niks tof, aan stikstof	Klimaat-demonstranten	

- d. Het gaat helaas niet altijd goed als een tegendemonstratie bij een demonstratie plaatsvindt. Mensen krijgen ruzie met elkaar en soms wordt er zelfs gevochten. Ook komt het voor dat er een tegendemonstratie wordt aangekondigd terwijl het eigenlijk geen demonstratie is. De demonstranten krijgen dan namelijk te maken met 'vijandig publiek'. Wat betekent dat?

Je hebt nu geleerd over demonstratierecht en hoe belangrijk het is dat dit recht goed kan worden uitgevoerd. In het volgende deel van deze lesbrief leer je over een aantal belangrijke demonstraties in de geschiedenis en leer je hoe je zelf een demonstratie opzet.